

“

Stappen zetten: missionair én synodaal

Bisschop Liesen

Aan het Woord

Ja Heer, Gij zijt werkelijk de heilige; heel uw schepping moet U wel prijzen, want door Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer, maakt Gij alles levend en heilig, in de kracht van de heilige Geest. Altijd blijft Gij bezig, U een volk bijeen te brengen uit alle naties en rassen en talen; want van oost tot west moet door een zuivere offergave hulde worden gebracht aan uw Naam.

Uit het Eucharistisch gebed III B

Missionair-zijn en synodaal-zijn liggen in elkaars verlengde. Beide omschrijven het wezen van de kerk en beide beide zetten ons op weg naar oplossingen voor de kwetsbaarheden en problemen van de kerk in onze tijd.

Aan zijn leerlingen vertrouwt Jezus een missie toe: “Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest en leert hun te onderhouden alles wat Ik u bevolen heb. Ziet, Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld.” (Mt 28:19-20)

In de formulering van deze zending in de (Griekse) taal van het evangelie staat slechts één hoofdwerkwoord, namelijk “... *maakt tot leerlingen* ...”, en dat werkwoord staat in het *meervoud*, dat wil zeggen het is gericht aan de gemeenschap. Dit maakt meteen een onontkoombaar kenmerk van de christelijke missie duidelijk: dat zij alleen kan plaatsvinden in de gemeenschap van de leerlingen onder elkaar – dat wil zeggen: op synodale wijze – waarbij de Heer aanwezig blijft.

Het gezamenlijk optrekken, het samen stappen zetten, vraagt een diepgaande bekering van het “ik”. Het vraagt om een overgang die lijkt op de doorgang van Pasen, dat wil zeggen: een intrede in nieuw leven dat door een dood heen gaat. Het samen stappen zetten vraagt om de overgang van het *ik* naar het *wij*, een overgang waarin het ‘ik’ moet sterven om weer op te staan. Wij worden niet ‘wij’ door een louter bij elkaar optellen, maar door een transformatie zoals die van Pasen. Het ‘ik’ wordt geen ‘wij’ door eenvoudigweg andere ‘ikken’ aan mijn ‘ik’ toe te voegen. Met de gelijkenis van de graankorrel legt Jezus bij zijn laatste aankomst in Jeruzalem uit hoe je van ‘ik’ in ‘wij’ overgaat: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen: maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort”. (Joh 12:24-25)

Je bent niet vruchtbaar als je sterk, mooi, intelligent, talrijk bent. Wij zijn vruchtbaar als wij in gemeenschap leven. Wie denkt zijn leven lief te hebben door zijn eigen individualisme, zijn eigen comfort, zijn eigen gewin, zijn eigen belang, zijn eigen glorie, lief te hebben, verliest het. Daarom roept Jezus ons letterlijk op om “het leven te haten”, niet zozeer het fysieke leven, maar het valse, egocentrische en autonome beeld van het leven, dat wij door de zonde in ons dragen.

De missionaire en synodale reis gebeurt waar we elkaar ontmoeten in de naam van de Heer, waar we naar zijn Woord en naar allen luisteren, en waar we alles in ons hart bewaren en overwegen om tot onderscheiding te komen. De missionaire en synodale reis is geen consensus van woorden en oordelen, maar de consensus van de geloofsgemeenschap in de liefde van God.

Missionair en synodaal zijn betekent dat ons gezamenlijk optrekken een verrijzenis karakter heeft: door de dood van het valse “ik” naar het kerkelijke “wij”. In die zin wens ik allen een vruchtbare veertigdagetijd en een gezegende paastijd.

✉ Mgr. dr. J.W.M. Liesen

Inhoud

Woord van de bisschop	1
Inhoud & binnenkort in het bisdom	2
Synodale Kerk: "Meer Kerk buiten het gebouw"	3
Een missionaire parochie.. met vallen en opstaan	4-5
Video highlights: De GIVT-app en Driekoningenzingen	6
Aankondiging Vormelingendag Lopend Vuurtje	6
Digitaal collecteren in de parochie	7
Op weg gaan als missionaire leerling van Christus	8-9
Op naar de synode: "het doel is ook de methode"	10-11
Advertentiepagina	12

Binnenkort in het bisdom

24 & 25 maart:	Conferentie De Missionaire Parochie in Breda
10 april:	Palmzondag, het begin van de Goede Week voor Pasen
13 april:	Christmamis in de Willibrordusbasiliek te Hulst
17 april:	Pasen
19 april:	Pre-synodale bijeenkomst in Oudenbosch
23 april:	Geloofsfeest voor kinderen

Activiteiten onder voorbehoud van wijzigingen in verband met coronamaatregelen.

#Nota bene

Wegens ziekte kon de nieuwsbrief in december 2021 niet verschijnen. Dit jaar, in 2022, wordt de huidige opzet van de nieuwsbrief geëvalueerd en waar mogelijk verbeterd. Indien u als lezer tips of ideeën heeft ten aanzien van deze nieuwsbrief, dan zijn deze welkom via secretariaat@bisdombreda.nl

Colofon

Deze uitgave van het Bisdom Breda verschijnt in zowel gedrukte als digitale vorm. Voor een postabonnement van de nieuwsbrief stuurt u een e-mail naar: secretariaat@bisdombreda.nl en maak ten minste €12,50 over op IBAN NL79 RABO 0101 0517 78 t.n.v. Bisdom Breda, o.v.v. Postabonnement Nieuwsbrief. Uitgaven worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie

Monique van Delft, Hans de Jong en Marc de Koning (hoofdredactie en vormgeving)

De gebruikte schriftteksten in deze uitgave zijn met toestemming overgenomen van de Katholieke Bijbelstichting (KBS).

Voor het voorwoord vond bisschop Liesen inspiratie bij Dom Mauro Lepori OCist.

Blijf op de hoogte

Volg het Bisdom Breda ook via de website, het wekelijkse nieuwsoverzicht per mail, YouTube en Twitter. Vragen en suggesties via: secretariaat@bisdombreda.nl

ISSN: 2772-879X

Deze uitgave en eerdere edities van nieuwsbrieven en magazines, zijn online beschikbaar via de website:

DE
MISSIONAIRE
PAROCHIE

Kom op 24 en 25 maart naar de conferentie De Missionaire Parochie in Breda en ontdek welke stappen jij kunt zetten!

missionaireparochie.nl

YouTube

“Meer Kerk buiten het gebouw”

Door: redactie

Marita Fennema en Jaap Klok zijn contactpersonen voor het synodale proces in het bisdom Breda. Met onderbreking van de ‘winterse lockdown’ zijn zij er druk mee. Vanuit alle uithoeken van het bisdom Breda spreken zij mensen in de parochies. Tot eind april 2022 worden er in het bisdom Breda gesprekken gehouden rondom ons vieren, onze medeverantwoordelijkheid in de zending, en onze dialoog met de wereld waarin we leven.

Het contact begint meestal via de mail, legt Marita uit. De parochies zijn uitgenodigd mee te gaan op de synodale weg, zoals paus Franciscus die voorstelt. In de praktijk komt de eerste stap voor parochies neer op het houden van geloofsgesprekken. Marita: “Inmiddels zijn er al reacties binnen en wordt er ook gevraagd om ondersteuning. De vragen zijn heel divers: Hoe pakken we het aan in onze parochie of regio? Kunnen de vragen ook vertaald worden zodat ze dichterbij de mensen staan? In een gesprek met enkele personen uit een regio lukt het om het behapbaar te maken en geïnspireerd aan de slag te gaan.”

Marita en Jaap werken de verslagen uit in een uitgebreide rapportage die voor de zomer van 2022 naar bisschop Liesen gestuurd wordt. Enkele uitspraken vielen hen tijdens de ontmoetingen op en wilden zij graag al delen ter inspiratie. Zo vertelde iemand: “Gezelligheid blijkt een goede opstap naar geloof te zijn, via waardering en vertrouwen.” En: “Getuigen van je geloof: erover spreken is goed, het laten zien is beter, maar het beste is toch om mensen erbij te betrekken.” Iemand anders merkte op dat dialoog, tweegesprek, vooral gaat om luisteren. “We hebben niet voor niets maar één mond en twee oren!”

Wat mensen graag zouden zien, zo signaleerden Marita en Jaap, is meer “kerk buiten het gebouw”, bijvoorbeeld op een plein. “Men verlangt naar voorgangers die ‘gewoon’ zijn en toegankelijk als rolmodellen, ook in hun taalgebruik. Het is zaak dat we door onze manier van leven laten zien dat we er zijn en dat we relevant zijn in de samenleving. Zoals Franciscus van Assisi gezegd zou hebben: ‘Verkondig het evangelie te pas en te onpas, desnoods met woorden.’” De mooie ontmoetingen en geanimeerde gesprekken worden erg gewaardeerd. “Het smaakt naar meer”, aldus Marita. “En dat is precies wat

we in ons bisdom graag willen. Het hoeft zeker niet op te houden na een ronde geloofsgesprekken. Door deze uitdaging aan te gaan ontdekken we hopelijk hoe waardevol het is om elkaar in geloof te ontmoeten, om met elkaar te delen hoe jij jouw geloof vorm geeft, hoe je er al dan niet over spreekt, wat je nodig hebt van je medegelovigen, de parochie, het bisdom, de wereldkerk.”

Na de geloofsgesprekken: hoe verder?

Op dinsdag 19 april 2022 wordt in Oudenbosch de zogenaamde pre-synodale bijeenkomst gehouden, die de fase voor ons bisdom afsluit en de basis geeft voor de voorbereiding op de bisschoppensynode in 2023. Bisschop Liesen zal dan, als een moment van toetsing, delen met de lokale coördinatoren van de synodale weg wat hem bereikt heeft vanuit de geloofsgesprekken die de afgelopen maanden in ons bisdom zijn gehouden. Het definitieve verslag moet uiterlijk op 23 mei 2022 zijn ingeleverd bij de Nederlandse bisschoppenconferentie.

Tot op heden heeft het in de parochies en elders niet aan belangstelling voor de synodale weg ontbroken. Men is blij om biddend en luisterend met elkaar te kunnen spreken over de Kerk zoals zij was en zoals zij zou kunnen zijn, en zo te onderscheiden waarheen de Geest ons leidt. Met paus Franciscus spreekt bisschop Liesen de hoop uit dat de synodale weg ook na 23 mei doorgaat in ons bisdom, als een nieuwe manier van samen op weg zijn als leerlingen van Jezus, die de Weg zelf is.

Een Missionaire parochie... met v

Door: Hans de Jong

Pastoraal werker Wim van Reen is samen met pastoor Hans van Geel verantwoordelijk voor het pastoraat in de heilige Franciscusparochie in Rucphen en de parochie van Christus Koning in Zundert. Team-assistente Jeannette Jongenelen-De Kort completeert het pastoraal team van deze twee parochies. Diaken Jan van Steenoven verleent assistentie.

“Het is geen eenvoudige opdracht,” zegt Wim, die onlangs 65 jaar is geworden. “De twee parochies bestaan samen uit 10 parochiekernen verspreid over een groot gebied. Deze parochiekernen hebben een eigen karakter. Ons team is door pensionering van enkele teamleden de laatste jaren sterk verkleind. We beschikken over veel vrijwilligers maar de meesten zijn op leeftijd. Het is moeilijk om jonge vrijwilligers te vinden al lukt het soms wel.”

“In ons team werd duidelijk dat het anders moest. In deze fase werden we gegrepen door de gedachtegang in het boek “Als God renoveert” van de hand van James Mallon. We bekeken zijn YouTubefilmpjes en herkenden ons hierin. Het gaat er in de parochie allereerst om dat het verhaal van Jezus verder wordt verteld en we ons door Hem laten inspireren. Dat was rond 2020 toen ons team nog 5 leden telde. We zijn het boek van Mallon gaan lezen, ieder voor zich. We hebben er samen over gesproken. Sommige teamleden waren kritisch en afwachtend, anderen waren positief. Helaas ging de conferentie vanwege corona niet door. We hebben ons toen het werkboek eigen gemaakt, daar staan handige tips in. Een van de adviezen is een leiderschapsteam om ons heen te verzamelen.”

“Daar zijn we mee begonnen,” zegt Wim. “We vonden een tiental mensen bereid met ons op te trekken. We realiseerden ons dat de weg die we zouden gaan, een hobbelige zou zijn. De eindbestemming van ons leven is ons weliswaar beloofd maar de weg er naar toe! We

begonnen de eerste bijeenkomst met het delen van onze levensverhalen. Iedereen vertelde hoe hij of zij in de Kerk stond. Na een half uur dachten we: “Waar zijn we aan begonnen?” Er kwam zoveel pijn naar boven. We dachten echt dat dit het niet werd. In het tweede deel van de avond bekeken we een YouTubefilm van James Mallon. En wat schetste onze verbazing? De sfeer sloeg volledig om. Er bleek perspectief te zijn. Tijdens de volgende bijeenkomsten verdiepte deze inspiratie zich. We beseften dat we de klassieke invulling van een verzorgende parochie achter ons moeten laten. Voor de groep was het wel belangrijk dat we de parochie van Mallon niet hoeven te kopiëren.”

“

Na een half uur dachten we: “Waar zijn we aan begonnen?” Er kwam zoveel pijn naar boven. We dachten echt dat dit het niet werd. In het tweede deel van de avond bekeken we een YouTubefilm van James Mallon. En wat schetste onze verbazing? De sfeer sloeg volledig om.

“Toen kwamen er strenge coronamaatregelen,” vervolgt Van Reen. “We hebben wel eens digitaal vergaderd maar dat vonden we voor onze groep niet erg zinvol. Je moet elkaar in zo’n team kunnen zien en kunnen voelen. We zochten ook naar kritische geluiden. Je moet elkaar kunnen en durven bevragen. Door de coronamaatregelen is ons leiderschapsteam on hold gezet.”

“Wat we ook leerden is dat het welslagen van een missionaire parochie niet onze eigen verdienste is. Het hangt uiteindelijk van God af. Dat is een bevrijdend gevoel. We zijn als pastoraal team vanuit dit besef met elkaar verder gegaan. Dit heeft ook geleid tot concrete veranderingen. Zo beginnen we nu elke werkweek met een gebedsmoment. We lezen de lezing van de dag, spreken spontaan voorbeden uit en zingen een lied van Taizé. We doen dit nu al een half jaar. Het is voor ons

allen en opstaan

team een wezenlijk moment. We bidden voor elkaar, voor de parochie, de mensen die we tegenkomen en ons eigen team. Op zulke momenten ervaren we dat God daadwerkelijk in ons midden is.”

“Gaandeweg zijn we ook verdere stappen gaan zetten in de richting van “Als God renoveert”. Vanuit het bisdom begeleidt Anke Vos ons. “Anke beschikt over een sterk reflexief vermogen. Ze is niet bang ons uit te dagen en weet helder te verwoorden hoe we verder moeten gaan. Ze doet dit op een meelevende manier.

parochiekerk. Daar zullen ook de Famcat-vieringen plaatsvinden. We richten ons op de eerste communicanten, de vormelingen en hun gezinnen. Voor de viering is er een catechetisch moment. Iedereen woont de eucharistieviering bij. Daarna is er een ontmoeting onder het genot van een kop koffie en een broodje. Het is een groots plan en het moet nog gestalte krijgen. Maar zo zijn we wel op weg naar de parochie van de toekomst.”

zijn we aan begonnen?” Er kwam zoveel pijn naar boven. We dachten echt dat dit het avond bekeken we een YouTubefilm van James Mallon. En wat schetste onze m. Er bleek perspectief te zijn.

De coronamaatregelen hebben ook een positieve invloed gehad. Doordat de mensen zich moeten registreren voordat ze naar de kerk komen, bevinden zich altijd een of twee vrijwilligers achter in de kerk. Zij verwelkomen de mensen. Dit scheidt een sfeer van gastvrijheid. Nu zeggen veel mensen dat ze dit niet meer kwijt willen.”

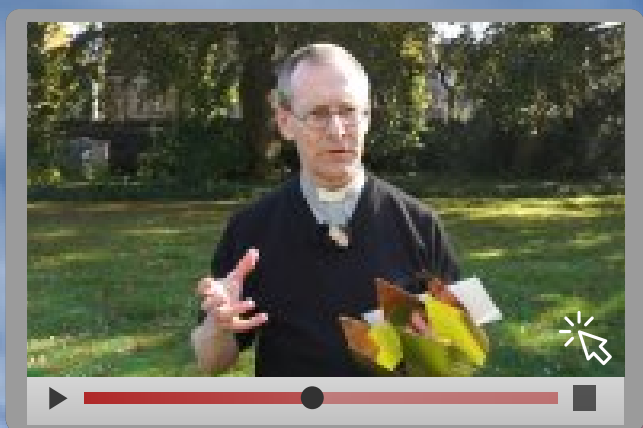
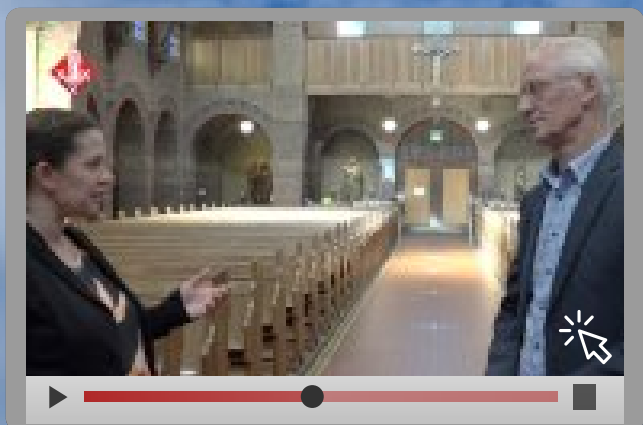
“Daarnaast zijn we begonnen met de Alphacursus en Famcat. Aan de alfacursus namen ongeveer 10 mensen deel. Voor een deel ook bekende parochianen maar toch ook een aantal nieuwe mensen. Betrokken mensen uit de parochie verzorgden de inleidingen. De groep is erg enthousiast. De organisatoren tekenen graag bij voor een tweede Alpha.”

“Doordat we met weinig zijn, hebben we het aantal vieringen in de parochie sterk gereduceerd. De kerken van Zundert en Sint Willebrord zijn aangewezen als

Wim van Reen

Scan de QR-code en bezoek het YouTube kanaal van het bisdom. Leest u de nieuwsbrief digitaal, klik dan meteen op de afbeelding van de video om deze meteen af te spelen.

Video highlights Bisdom Breda

Digitaal collecteren met de GIVT-app

Steeds meer mensen betalen en doneren het liefst op een veilige, digitale en snelle manier. Ook in de kerk wanneer er gecollecteerd wordt. GIVT is een app die is ontwikkeld om gemakkelijk en snel een donatie te kunnen doen. In de Lievevrouweparochie van Bergen op Zoom wordt ermee gewerkt. In deze video leggen pastoraal werkster Fredi Hagedoorn, penningmeester Koert Bastianen en vicaris Paul Verbeek uit waarom zij voor GIVT gekozen hebben en hoe het in zijn werk gaat.

Project: Driekoningenzingen

De bisdommen Breda, Roermond en 's-Hertogenbosch zijn een gezamenlijk project gestart rondom Driekoningen. Met *Driekoningenzingen* worden kinderen bekend gemaakt met de vreugdevolle boodschap van Kerstmis en Driekoningen, om vervolgens te worden uitgezonden om die vreugde te delen met anderen. Het project haalde op 6 januari 2022 het Radio 1 Journaal. Wegens coronamaatregelen wordt per parochie gekeken wat mogelijk is om te organiseren. Meer informatie is te lezen op de website www.driekoningenzingen.nl

LOPEND VUURTJE

Vormelingsdag Bisdom Breda

Op zaterdag 4 juni 2022 vindt de vormelingsdag van het bisdom Breda weer plaats! Alle vormelingen van 2020, 2021 en 2022 zijn welkom voor een inspirerende dag in Bergen op Zoom. De dag begint om 9:45 uur in de Lourdeskerk met de eucharistieviering met bisschop Liesen. Na een gezamenlijke lunch is er volop ruimte voor ontmoeting en wordt een uitdagend *vlammenspel* gedaan. Voor ouders, verzorgers en begeleiders wordt er een groeps gesprek gehouden over het geloof. Aan het einde van de dag, worden de deelnemers uitgezonden en krijgen zij een persoonlijke zegen. Om 14:00 uur is de vormelingsdag afgelopen. Voor een goede organisatie is het nodig om vooraf aan te melden via: lopendvuurtje@bisdombreda.nl

Digitaal collecteren in de parochie

Door: Marc de Koning

Steeds minder mensen hebben nog contant geld op zak. Dat geldt ook voor parochianen en bezoekers van kerken. De Lievevrouweparochie in Bergen op Zoom maakt sinds 2020 gebruik van een app waarmee digitaal gecollecteerd wordt. 20 tot 25 procent van het wekelijkse collectegeld wordt hiermee opgehaald.

In een video die in opdracht van het bisdom Breda gemaakt is, leggen pastoraal werkster Fredi Hagedoorn, penningmeester Koert Bastianen en vicaris Paul Verbeek uit waarom zij voor GIVT gekozen hebben en hoe het in zijn werk gaat. "Ik zou het iedereen adviseren," vertelt vicaris Paul Verbeek. Hij signaleert dat mensen het een veilige manier vinden, zowel om geen contant geld op zak te hoeven hebben, als voor de gezondheid. Het is immers hygiënischer. "Ik denk dat het ook een tendens is dat cashgeld langzamerhand gaat verdwijnen."

In de Lievevrouweparochie wordt geprobeerd zo veel mogelijk aan te sluiten bij de normale collecte. Dan is er een natuurlijk moment van geven. In de video legt penningmeester Koert Bastianen het uit. "In het collectemandje ligt een zender. Daar hoeft je alleen maar je telefoon overheen te halen." In andere situaties biedt een QR-code uitkomst, bijvoorbeeld bij het opsteken van kaarsen of door de code in beeld te brengen bij de livestream van de viering. Maar het is ook mogelijk om rechtstreeks vanuit de app te betalen. Voor de gebruiker zijn er aantal voordelen. In de video noemt Koert er enkele.

“

Hoe meer kerkgangers via Givt gaan geven, hoe minder kosten je als parochie per transactie afrekent.

Voor de parochie blijkt het interessant, niet alleen vanwege het gebruikersgemak en de hygiëne. Het is een feit dat er digitaal ruim 30% méér gegeven wordt dan contant. Hoe zit het dan met de extra kosten die je maakt voor het inschakelen van deze dienstverlening? "Het is goed te kijken over welke kosten je het dan hebt en wat de alternatieven zijn," vertelt Leo Blom, econoom van het bisdom Breda. "Hoe meer kerkgangers via GIVT gaan geven, hoe minder kosten je als parochie per transactie afrekent."

Het is altijd goed om te kijken welke oplossingen de eigen bank kan bieden, vindt Blom. De ontwikkelingen op het gebied van digitaal collecteren staan niet stil. Doorgaan met het ophalen van contant geld blijft ook een mogelijkheid, maar het afstorten daarvan bij de bank is vaak erg tijdrovend, ook niet kosteloos en bovendien op steeds minder plekken in de regio mogelijk. Blom: "GIVT biedt wat dat betreft echt een uitkomst. Het is ontworpen voor kerken. Dat betekent dat er gekeken is naar wat daar nodig is én goed werkt."

Op weg gaan als missionaire leerling van Christus

Door: diaken Egbert Bornhijm

In de missionaire parochie is het leerling zijn van Jezus een kernbegrip. Diaken Egbert Bornhijm diept dit uit aan de hand van de zending van de 72 leerlingen uit het Evangelie van Lucas (10, 1-12).

Als leerling op weg gaan

Leerling zijn van Jezus is bij Hem in de leer gaan en deze leer vinden we in de bijbel met name in de vier Evangelies die ons over Jezus zijn overgeleverd. Want wat betekent leerling zijn anders dan Zijn woord proberen te verstaan en daardoor je eigen leven te veranderen? Gaat dat niet over hoe je naar mensen kijkt en met hen omgaat, hoe je gemeenschap wilt zijn voor anderen? Graag deel ik een vijftal inzichten om je op weg te helpen.

In deze uitwerking heb ik niet de intentie om uitpuittend te zijn in wat de missionaire kerk precies is. Wel probeer ik aan de hand van een mijns inziens cruciale Bijbeltekst aan te geven wat Jezus van ons verlangt als we zijn missionaire leerlingen willen zijn. Ik hoop dat deze vijf gedachten je kunnen helpen bij het 'herbronnen', zowel in je persoonlijke christen-zijn als voor de geloofsgemeenschap waarin je actief bent.

Een beschermende maatregel: 'twee aan twee'

In Lucas 10 vraagt Jezus zijn leerlingen twee aan twee op pad te gaan om het evangelie te verkondigen. Op zich, ook in die tijd een hachelijke zaak. "Zijn er wel mensen die naar ons willen luisteren? Zitten zij eigenlijk wel te wachten op het Woord van God? En zo ja, wat brengen we dan over? En zo nee, wat doen we dan?" Prangende vragen, zeker als je moet pionieren zoals de eerste christenen.

Als een beschermende maatregel stuurt Jezus ons niet alleen maar als een tweetal op pad; we kunnen met elkaar overleggen en onze strategie bepalen: begin jij eerst dan zal ik volgen? En Jezus geeft zijn tweetallen een openingszin mee: "Vrede aan dit huis". We komen niet om mensen plat te walsen met ons geloof, een voet tussen de deur, maar allereerst om in vrede elkaar te

ontmoeten, zonder dreiging of bedreiging of niet met een verborgen agenda. De wereld vrediger maken, dát is de kern van onze boodschap en die komt niet van onszelf maar van de Heer. Wij brengen vrede in zijn Naam want alleen dan overstijgt het onze eigen nietigheid, onze kleinmenselijkheid, onze zonde. We komen niet voor onszelf maar voor iets groters, of beter gezegd 'iemand', die aan het begin en einde staat van ons menselijk bestaan: God.

Wees reëel en praktisch

Jezus waarschuwt ervoor om niet gefrustreerd te raken bij de bezoeken die we her en der afleggen. Als Zijn boodschap niet op prijs wordt gesteld, neem in alle vriendelijkheid afscheid van elkaar en ga een deurtje verderop. Blijf niet aandringen waar men je niet wilt ontvangen, dat is zo deprimerend en niet vruchtbaar. Schrijven we mensen dan af? Nee, Zijn aanbod blijft altijd gelden maar het is ieders eigen keuze om er op in te gaan. Respecteer dat. Misschien komt er nog eens een gelegenheid waarbij men zich wel durft open te stellen voor de Blijde Boodschap. Zo laten we ontvankelijke mensen niet eindeloos wachten door maar te proberen iedereen over de streep te willen trekken. Wees reëel en praktisch.

Niet hebben, maar geven

Een ander gegeven dat Jezus ons meegeeft is erop uit te gaan zonder handbagage of portemonnee. Misschien is dit nog wel de moeilijkste opgave in het gezonden-zijn. Het gaat er niet om wat je 'hebt' maar om wie je 'bent' en dat is de enige bagage die je bij je draagt. Leerling zijn van Jezus is een innerlijke gesteldheid die ingaat tegen uiterlijk vertoon. Het is gebaseerd op vertrouwen, niet op zekerheden. Durven wij het aan om als leerling uiterlijke zekerheden, zoals geld en bezit af te bouwen en te vertrouwen op waar God ons in zal voorzien? Daarmee vergroten we onze focus in waar het in het leven werkelijk om gaat en laten we ons niet afleiden door wat we allemaal in dit leven kunnen verzamelen.

Veel mensen antwoorden dan dat dit in de bush-bush nog wel mogelijk is maar dat het niet reëel is in onze economische en consumptief georganiseerde wereld waarin wij leven. Maar klopt dat wel? Kijk bijvoorbeeld naar het leven van Franciscus van Assisi. Als gegoede zoon van een stoffenhandelaar had hij eigenlijk niets te klagen. Maar het gevolg van zijn ontmoeting met Christus, zijn bekering was dat hij alles weggaf en bedelend langs de deuren ging om voedsel. Hij wilde materieel arm zijn voor de Heer om zo geestelijk rijk te worden. Leerling zijn van Jezus is ruimte scheppen in onszelf om dicht bij de Heer te zijn, om als leerling aan zijn voeten te liggen. Dus ook ons have en goed.

Hem op de eerste plaats zetten

Een aanbeveling in de bijbeltekst van Jezus om niemand te groeten kan ons wat vreemd overkomen maar ze ligt in dezelfde lijn als wat we even hiervoor behandelden. Ontmoeting staat allereerst in dienst van de ontmoeting met Hem en niet van een sociale bezigheid met elkaar. Met andere woorden: We kunnen alleen leerlingen zijn van Christus, als we ook dichtbij Hem blijven. Eucharistie gaat vooraf aan de koffie, gebed gaat vooraf aan elke vergadering. Hierdoor worden we ons bewuster van het feit dat het doel van ons samenzijn het geloof in Jezus Christus is. Dat geeft richting aan hoe we met elkaar (bij de koffie) spreken, zorg voor elkaar hebben en op basis waarvan we beslissingen nemen in een vergadering. Allereerst als gelovigen die met en voor elkaar dit geloof willen delen en zo tot ontdekking komen wat van belang is en wat niet.

In de kracht van de Heilige Geest

Leerling zijn van Christus is met elkaar een berg opgaan weg van al het rumoer en verstrooiing en vervolgens weer de wereld intrekken om in de kracht van de opgedane bezieling en met hulp van de Heilige Geest het Evangelie te verkondigen in woord en daad. Zo beschermen we onszelf als mensen die wel 'in' de wereld maar niet geheel 'van' de wereld zijn. Dat leert ons ook te onderscheiden waar de Geest waait en waar niet, waar

we ons steentje willen bijdragen en waar we ons van afkeren. Een gemeenschap die zelfbewust is, die wéét van wie zij is (van Christus) en wat van de gemeenschap gevraagd wordt: de zending in het Koninkrijk van God. Dit klinkt misschien abstract, maar de Heilige Geest is erg concreet: het is namelijk God die door ons heen werkt, richting geeft, bemoedigt, kracht geeft en troost en rust schenkt. Waar wij ook zijn, hierop mogen wij steeds vertrouwen.

diaaken Egbert Bornhijm

De opzet van de synode is uniek: h

Door: Hans de Jong

Bisschop Liesen was een van de deelnemers aan een webinar over het synodaal proces. De Konferentie van Nederlandse Religieuzen organiseerde deze op maandag 10 januari 2022 in samenwerking met het Netwerk Katholieke Vrouwen. Myriam Wijlens was de voornaamste spreker tijdens deze webinar. Bisschop Liesen reageerde samen met abt Bernardus Peeters en zr. Holkje van de Veer op Myriams lezing. Ongeveer 250 personen namen deel.

Myriam Wijlens is in Nederland relatief onbekend. Dit komt omdat het werkzaam leven van deze vooraanstaande theologe en canoniste zich grotendeels buiten onze landsgrenzen afspeelt. Myriam Wijlens geldt als een internationaal deskundige op het gebied van kerkelijk recht en seksueel misbruik én oecumene. Ze is in 1962 in Losser geboren. Ze studeerde theologie aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen en vervolgens kerkelijk recht aan de faculteit kerkelijk recht aan de Saint Paul University te Ottawa. Daar promoveerde ze in 1990. Vervolgens schreef ze een Habilitationsschrift in Münster. Vanaf 2005 is ze hoogleraar in het kerkelijk recht aan de universiteit van Erfurt. Paus Franciscus benoemde haar tot consultor van de bisschoppensynode van 2023.

Myriam Wijlens ging in een uiterst geserreerde lezing in op de achtergronden van het synodaal proces. Paus Franciscus opende op zondag 10 oktober 2021 het synodaal proces met een eucharistieviering in de Sint Pietersbasiliek te Rome. Een week later, op zondag 17 oktober 2021, openden de bisschoppen de diocesane fase van het proces. In het bisdom Breda gebeurde dit met een eucharistieviering in de basiliek van Sint Agatha en Barbara in Oudenbosch. Het is de bedoeling dat alle gedoopten de uitnodiging tot synodaliteit ervaren.

De opzet van de synode is uniek, vertelt Wijlens. "Het doel is namelijk ook de methode". Alle gedoopten zijn geroepen deel te nemen aan het leven en de zending van de Kerk. De Kerk van God is in synode bijeen geroepen. Het synodaal proces mondt uit in de bisschoppensynode van 2023. In tegenstelling tot andere synodes maakt het synodaal proces dat in oktober 2021 begonnen is een integraal onderdeel uit van deze synode.

Wijlens plaatste dit tegen de achtergrond van Vaticanum I en Vaticanum II. Het Eerste Vaticaans Concilie behandelde de positie van de paus maar ging niet in op de relatie van de paus tot de bisschoppen. Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) besteedde wel aandacht aan hun positie, met name in het derde hoofdstuk van de Dogmatische Constitutie over de Kerk, Lumen Gentium. Elke bisschop is in zijn eigen diocees plaatsvervanger van Jezus Christus. Dit houdt in dat hij geen afgezant van de paus is. De paus oefent samen met de bisschoppen zijn gezag uit. De dogmatische Constitutie Lumen Gentium sprak ook nadrukkelijk over de collegialiteit van paus en bisschoppen. In die zin vonden de bisschoppen het zinvol onderling contact te hebben. Dat had tot gevolg dat paus Paulus VI in 1965 de synode van de bisschoppen oprichtte.

Elke bisschop is in zijn eigen diocees plaatsvervanger van Jezus Christus. Dit houdt in dat hij geen afgezant van de paus is. De paus oefent samen met de bisschoppen zijn gezag uit.

Het doel is namelijk ook de methode

Het tweede hoofdstuk van deze Constitutie gaat over de Kerk als Volk van God. Op theologisch niveau zijn de hoofdstukken 2 en 3 niet met elkaar verbonden. Professor Wijlens sprak in dit verband van een "juxtapositie". Dat is wanneer twee zaken met opzet naast elkaar worden voorgesteld om iets duidelijk te maken. Deze spanning komt volgens haar ook tot uiting in het Kerkelijk Wetboek van 1983.

Hiermee samen hangt een vernieuwde visie op Openbaring. Volgens de Dogmatische Constitutie over de Openbaring, Dei Verbum, is de Openbaring een ontmoeting tussen God en mens. God spreekt tot de mens als tot een vriend. De hele Kerk luistert naar het Woord van God, onder leiding van de heilige Geest. Dit betekent dat de Kerk allereerst een luisterende en lerende Kerk is alvorens ze een onderwijzende Kerk wordt. Het geloof wordt ontvangen in de gemeenschap. Dat heeft gevolgen voor het theologische begrip traditie. De traditie is de geloofszin van alle gelovigen. Het leergezag drukt het geloof van de hele Kerk uit.

Paus Franciscus heft door het synodaal proces de juxtapositie van beide hoofdstukken op door de leer over het volk Gods en de vernieuwde leer over de openbaring te gebruiken als een lens om de rol van de bisschoppen

beter te begrijpen en te ordenen. De bisschop is dan primair een getuige van het geloof van de gemeenschap die hem is toevertrouwd. Dit in tegenstelling tot eerdere synodes waaraan bisschoppen primair deelnamen op grond van hun wijding. Professor Wijlens beklemtoonde dat dit niet inhoudt dat de Kerk een democratie is. Iedereen heeft binnen het synodaal proces zijn eigen rol en taak. Myriam Wijlens besprak kort de rol van religieuzen in het synodaal proces.

"Het Woord vraagt om een antwoord"

Bisschop Liesen noemde in zijn reactie het synodaal proces een genade voor de parochies. Hij was bijzonder geraakt door de visie op Openbaring. "Het Woord vraagt om een antwoord. Het maakt ons ver-ant-woordelijk." Het is een uitdaging dit antwoord te geven. Dit begint met luisteren naar het Woord van God en naar elkaar om te weten wat het woord van God met ons doet. Zo werkt God onder ons. In dit proces zijn wij allereerst leerling van Christus, ongeacht onze positie in de Kerk. Dat vraagt om een omkeer. Ik bid dat dit in parochies gebeurt. Daar is een mentaliteitsverandering nodig. De synodale weg biedt kansen om deze tot stand te brengen. Gelovigen gaan met elkaar in gesprek en ontdekken wat geloof voor hen persoonlijk maar ook gemeenschappelijk betekent. Dit proces mag niet ophouden.

Bisschop Liesen vertelde tevens over zijn eigen ervaring met de synodale werkwijze. Hij is nu tien jaar bisschop van Breda. In die tien jaar heeft hij een paar keer een pastorale brief geschreven. Dat is toch een top-down benadering. Bij de recente visietekst heeft bisschop Liesen het anders aangepakt. Hij heeft een voorzet gemaakt en deze aan een groep laten lezen. De reacties op deze tekst heeft hij verwerkt en de nieuwe versie door een nog grotere groep laten bestuderen. Na het verwerken van hun antwoorden ligt er nu een tekst waar iedereen achter staat. Op basis van deze tekst ontwikkelt het bisdom een strategie voor de implementatie van dit stuk in de parochies. De bisschop heeft goede hoop dat dit zal slagen.

prof. dr. Myriam Wijlens

Huis voor de Pelgrim

Onze reizen brengen je verder

Ga mee op bedevaart

Vraag de uitgebreide brochure aan

Lourdes Assisi & Rome Banneux
Fátima Ierland Israël Santiago
Pater Pio Wandelen

Bedevaartvrijwilligers in de bisdommen Breda en Den Bosch zijn welkom op de regiobijeenkomst op 19 maart 2022 in Den Bosch. Meld je aan.

043 - 321 57 15
info@huisvoordepelgrim.nl
www.huisvoordepelgrim.nl

Bij Lourdesreizen
speciale korting voor
CZ-verzekerden

DE
MISSIONAIRE
PAROCHIE

ALS GOD RENOVEERT
CONFERENTIE IN BREDA
DO 24 & VR 25 MAART 2022

U kunt uw gift overmaken op naam van Bisdom Breda,
IBAN NL79 RABO 0101 0517 78, o.v.v. "conferentie
De Missionaire parochie". Of kies een van de QR-codes
om veilig en gemakkelijk te doneren.

Steun ons!

Binnenkort gaat het dan echt gebeuren:
de conferentie De Missionaire Parochie!

Met zo'n 1000 deelnemers is dit een van
de grootste katholieke evenementen
in Nederland en Vlaanderen sinds jaren.

Als u de Missionaire Parochie een warm
hart toedraagt, dan is dit het moment om
de conferentie te ondersteunen met uw
gebed en met financiële steun.

Elke bijdrage is welkom om de conferentie
tot een succes te maken. Met uw gift bouwt
u mee aan de missie van de Kerk in alle
parochies.

"Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn
leerlingen" (Mt. 18, 19)

missionaireparochie.nl

